

Karolina Norrman
karolina.norrman@varmdo.se
08-570 474 36
Miljöinspektör

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt
Box 1104
131 26 Nacka strand

Tjänsteskrivelse

FJÄLLSVIK 3:62 & 3:4, KALLMOSSEVÄGEN 2C : Yttrande i mål M 58-15

Förslag till beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att

1. lämna nedanstående yttrande, samt att
2. omedelbart justera beslutet.

Ärendet

Mark- och miljödomstolen har berett bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun tillfälle att yttra sig över av domstolen bifogade handlingar. Yttrandet ska vara domstolen tillhanda senast 9 november 2015.

Bakgrund

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) beslutade den 31 januari 2012 att förelägga Lennart Strand att vid vite undanröja ett flertal anläggningar på fastigheterna Fjällsvik 3:62 och 3:4 samt att återställa marken på fastigheten. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som 6 november 2014 avslög överklagan samt återförvisade punkt 2 i nämndens beslut. Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen där ärendet nu ligger för prövning och avgörande.

Yttrande i mål M 58-15

Nämnden vidhåller tidigare bedömning och ställningstagande i ärendet (sammanträdesprotokoll BMHN 4 (föreläggande) samt sammanträdesprotokoll BMHN 71 (yttrande i mål M 58-15, daterat 2015-06-09)) men gör följande tillägg:

Brott mot områdesskyddet

Åklagaren har för aktuella åtgärder fattat beslut om att inte väcka åtal då en fällande dom inte kan förväntas.

Frågan om en viss gärning är tillräcklig allvarlig för att möjligen vara straffbar avgörs av åklagare. Den slutliga frågan om gärningen är ett brott avgörs av en domstol först när åtals väckts.

Vad gäller säkerställandet av att bestämmelserna i miljöbalken efterlevs av verksamhetsutövare/fastighetsägare får tillsynsmyndigheten och/eller domstol fatta beslut om rättelse om dispens inte kan ges i efterhand. För tillsynsmyndigheten är det därmed ovidkommande vad åklagaren fattar för beslut utifrån brottsbalken för samma åtgärd.

Föreläggande att vidta åtgärd

Strandskyddslagstiftningen är en förbudslagstiftning där dispens från förbudet krävs för åtgärder som är förbjudna enligt 7 kap. 15 § miljöbalken. Då det enbart är tillsynsmyndigheten och/eller domstol som kan medge dispens från strandskyddsbestämmelserna har myndigheten tolkningsföreträde. Det ligger alltså inte på den enskilde att göra bedömningen om en åtgärd är dispenspliktig eller inte.

Vitets storlek

Syftet med att förena ett föreläggande med vite är att vitet ska vara ett påtryckningsmedel men samtidigt stå i proportion till fastighetsägarens ekonomiska förutsättningar samt angelägenheten av att ett föreläggande efterlevs.

Vid fastställande av de aktuella vitesbeloppen har nämnden tagit hänsyn till fastighetsägarens ekonomiska förutsättningar samt omfattningen av de olovliga åtgärder som utförts. Nämnden anser inte att vitesbeloppen ska jämkas då anledningen till det sammantagna höga vitesbeloppet beror på att den enskilde utfört flera olovliga åtgärder utan att vare sig söka eller fått dispens från strandskyddet.

Avgift för tillsyn

Nämnden anser att en enskildes felande inte ska bekostas av skattebetalarna varför avgiften för upprättande av åtalsanmälan ska bekostas av den enskilde.

Värmdö kommun har en fast taxa för upprättande av åtalsanmälan som motsvarar fem timmar tillsynsavgift enligt gällande taxa (se bifogad taxa).

Upprättande av åtalsanmälan är en konsekvens av att den enskilde utfört åtgärder inom strandskyddat område utan att dispens vare sig sökts eller beviljats.

BYGG- OCH MILJÖAVDELNINGEN

Jelinka Hall
Avdelningschef

Karolina Norrman
Miljöinspektör

LENNART FOLKE STRAND (REK+MB)

FJÄLLSVIK 3:62 och FJÄLLSVIK 3:4: Anmälan om olovliga åtgärder inom strandskyddat område

Beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

1. Förelägga Lennart Strand, _____, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovligt uppförda stödmuren på Fjällsvik 3:62, enligt markering på bild 1a-b och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
2. Förelägga Lennart Strand, _____ att vid ett löpande vite om 50 000 kronor kvartalsvis bortforsla den olovligt uppförda bryggan på Fjällsvik 3:62, enligt markering på bild 2 och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
3. Förelägga Lennart Strand, _____ att vid ett löpande vite om 50 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovligt uppförda betongtrappan samt räcken och stödmur på Fjällsvik 3:62, enligt markering på bild 3a-c och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
4. Förelägga Lennart Strand, _____ att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovligt anlagda vägen samt markutfyllnader på Fjällsvik 3:62 och Fjällsvik 3:4, enligt markering på bild 4a-h och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och

hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.

5. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:62 och Fjällsvik 3:4, enligt markering på bild 5a-b och karta 1 senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
6. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis återställa platsen efter olovlig sprängning på Fjällsvik 3:62, till ursprunglig marknivå, enligt markering på bild 6, och karta 1 senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
7. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovliga markutfyllnaden i våtmarken samt i anslutning till denna på Fjällsvik 3:62, enligt markering på bild 7a-d, och karta 1 senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
8. Förelägga Lennart Strand, att vid ett vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:4, enligt markering på bild 8a-e, och karta 1 senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
9. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 50 000 kronor kvartalsvis bortforsla den olovligt uppförda bryggan på Fjällsvik 3:4, enligt markering på bild 9a och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
10. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 50 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovligt uppförda betongtrappan på Fjällsvik 3:4, enligt markering på bild 10a-b och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskydds nämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
11. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis återställa platsen, efter olovlig sprängning på Fjällsvik 3:4, till ursprunglig marknivå enligt markering på bild 11, och

karta 1 senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.

12. Förelägga Lennart Strand, att vid ett löpande vite om 100 000 kronor kvartalsvis undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:62, enligt markering på bild 12 a-b och karta 1, senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten.
13. Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.
14. Anmäla beslutet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistret enligt bestämmelserna i 26 kap 15 § miljöbalken.
15. Ta ut 4 400 kronor för handläggning av åtalsanmälan enligt gällande taxa. Faktura på avgiften skickas separat.
16. Beslutet förklaras som omedelbart justerat.

Lagstöd

Besluten är fattade med stöd av: 26 kap 1,3, 9,14, 15 och 26 §§ miljöbalken samt med hänvisning till 7 kap 15 § samma balk.

Ärendet avser

Anmälan om olovliga åtgärder inom strandskyddat område.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning

Bygg- och miljökontoret mottog 2011-06-20 en anmälan om att sprängning och anläggande av väg hade utförts på fastigheterna Fjällsvik 3:4 och Fjällsvik 3:62. Anmälaren har också skickat in bilder tagna 2011-06-13. Vid kontroll i kontorets register har ingen ansökan om strandskyddsdispens registrerats och ingen dispens från strandskyddsbestämmelserna har beviljats för åtgärderna på fastigheterna.

Kontoret har 2011-06-21 skickat en kommunikering avseende anmälan om olovliga åtgärder till fastighetsägaren.

Vid inspektion på fastigheterna 2011-06-22 kunde inspektörerna konstatera att omfattande sprängningar har skett på fastigheterna. En ca 220 meter lång och 3 meter bred väg har anlagts, se karta samt fotografier. Sprängsten har dumpats och delvis fyllt ut en mosse på fastigheten Fjällsvik 3:62. Sprängsten har dumpats i havet mellan bryggorna på Fjällsvik 3:62 och Fjällsvik 3:4. Kontoret sände över ärendet för kännedom till miljöenheten på Länsstyrelsen i Stockholms län 2011-07-15. Länsstyrelsen gjorde 2011-08-24 syn på fastigheten, de kom då överens med fastighetsägaren att han skulle ta bort de stenar som låg i våtmarken samt stenarna i vattenområdet. Enligt Länsstyrelsen har fastighetsägaren nu gjort detta

varför de avslutar tillsynsärendet.

En ca 2 meter hög stödmur har anlagts på fastigheten Fjällsvik 3:62. En ca 10 meter lång brygga har anlagts på fastigheten 3:62, i anslutning till bryggan har en betongtrappa med räcke anlagts. En ca 5 meter lång brygga har anlagts på fastigheten Fjällsvik 3:4 samt betongtrappa i anslutning till denna. På fastigheterna stod två arbetsmaskiner, ett antal containrar, byggstaket samt sprängningsmattor och diverse annat arbetsmaterial. Inspektörerna bedömer att sprängningen och anläggningen av vägen skett nyligen.

Bygg- och miljökontoret bedömer att åtgärderna på fastigheterna Fjällsvik 3:4 och Fjällsvik 3:62 och är av den omfattningen att de kräver strandskyddsdispens. Kontoret bedömer att dispens inte kan beviljas för åtgärderna i efterhand, då det saknas särskilda skäl till dispens enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken. Platsen har inte varit ianspråktagen utan har utgjorts av naturmark främst bestående av hållmarkstallskog. Fastigheterna är belägna på fastlandet och kan nås med bil varför det inte finns ett behov av brygga för att komma till fastigheterna.

Huvudbyggnaderna på fastigheterna ligger högt belägna ca 45 meter från strandlinjen, vilket gör att strandområdet bedöms tidigare ha varit allemansrättsligt tillgängligt. Vägen, sprängningen, markutfyllnaden och betongtrappor med räcken ned till bryggorna har en privatiserande effekt på området och strider därmed mot strandskyddets syften. Sprängningar kan orsaka förändringar i markens hydrologi, vilket kan ha en negativ påverkan på växt- och djurliv i ett större område under längre tid. Vidare har djur och växtliv också påverkats negativt då stora ytor med hållmarkstallskog täckts över i och med anläggandet av vägen, vilket också strider mot strandskyddets syften. Markutfyllnader i en tidigare hållmarkstallskog med planterad gräsmatta har medfört att förhållandena för djur- och växtliv helt har förändrats vilket strider mot strandskyddets syfte. Vidare bedömer kontoret att sprängningarna och anläggandet av vägen inom strandskyddat område är ett större intrång i strandskyddet än vad som krävs för att tillgodose fastighetsägarens enskilda intresse av en väg på fastigheten. Behovet av tillfart från allmän väg fram till huvudbyggnaderna är redan tillgodosett.

Aktuell del av fastigheten är belägen inom strandskyddat område. Det innebär förbud mot att uppföra nya byggnader, anläggningar eller anordningar och att byggnation endast får ske om det finns särskilda skäl till undantag från bestämmelserna i 7 kap 15 § miljöbalken.

Inom strandskyddsområde får inte byggnader ändras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt enligt 7 kap 15 § miljöbalken.

Inom strandskyddsområde får inte grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar enligt 7 kap 15 § miljöbalken.

Inom strandskyddsområde får inte åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter enligt 7 kap 15 § miljöbalken.

Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Kust och skärgårdsområdet i Stockholms län, d.v.s. hela Värmdö kommun, omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap miljöbalken. Detta område är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om de kan ske på ett sådant sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. Vidare ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön i området.

Tillsynsmyndighet ska anmäla misstanke om överträdelser av regler i miljöbalken eller i föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken till polis- eller åklagarmyndigheten om det finns misstanke om brott enligt 26 kap 2 § miljöbalken. Anmälan till polisen gjordes 2011-06-22.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden har ingen uppfattning om fastighetsägaren i aktuellt ärende har något ansvar för åtgärden enligt 29 kap 8 § miljöbalken utan detta ankommer på andra myndigheter att utreda och avgöra. Nämnden har endast skyldighet att anmäla åtgärden vid misstanke om brott mot reglerna i miljöbalken.

Ett flertal av de åtgärder som kräver dispens från strandskyddsbestämmelserna omfattas av miljöbalkens regler om dispens och tillstånd för vattenverksamhet. För vattenverksamheter krävs tillstånd av miljödomstolen enligt 11 kap miljöbalken. (Strandskyddshandboken 2009:4).

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken har tillsynsmyndigheter rätt att förelägga fastighetsägare om rättelse. Föreläggandet får enligt 14 § samma lag och kapitel förenas med vite.

Kontoret finner därför att fastighetsägaren Lennart Strand, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovligt uppförda stödmuren på Fjällsvik 3:62, enligt bild 1a och 1b och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner vidare att fastighetsägaren Lennart Strand, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 50 000 kronor undanröja den olovligt uppförda bryggan på Fjällsvik 3:62, enligt bild 2 och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 50 000 kronor undanröja den olovligt uppförda betongtrappan samt räcken och stödmur på Fjällsvik 3:62, enligt bild 3a-c och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovligt anlagda vägen samt markutfyllnader på Fjällsvik 3:62 och Fjällsvik 3:4, enligt bild 4a-h och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:62, enligt bild 5a-b, och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kr återställa platsen efter olovlig sprängning på Fjällsvik 3:62, till ursprunglig marknivå, enligt markering på bild 6, och karta 1 senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovliga markutfyllnaden i våtmarken samt i anslutning till denna på Fjällsvik 3:4, enligt bild 7a-d, och karta 1 senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:4, enligt bild 8a-e, och karta 1 senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 50 000 kronor undanröja den olovligt uppförda bryggan på Fjällsvik 3:4, enligt bild 9a och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 50 000 kronor undanröja den olovligt uppförda betongtrappan på Fjällsvik 3:4, enligt bild 10a-b och karta 1, senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret finner att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kr återställa platsen efter olovlig sprängning på Fjällsvik 3:4, till ursprunglig marknivå, enligt markering på bild 11, och karta 1 senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap 14 § miljöbalken.

Kontoret finner slutligen att fastighetsägaren Lennart Strand, _____, med stöd av 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken ska föreläggas att vid ett vite om 100 000 kronor undanröja den olovliga markutfyllnaden på Fjällsvik 3:62, enligt bild 12 a-b, och karta 1 senast 3 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

Kontoret bedömer att de åtgärder som utförts på fastigheterna Fjällsvik 3:4 och

Fjällsvik 3:62 strider mot strandskyddets syften. Platsen har tidigare utgjorts av naturmark bestående av hållmarkstallskog, vilket flygfoto från 2002 tydligt visar. Platsen har tidigare varit helt allemansrättsligt tillgänglig då huvudbyggnaderna är placerade högt ovan strandlinjen och ca 45 meter från densamma. Åtgärderna som utförts har medfört att livsbetingelserna för djur och växter förändrats väsentligt då omfattande sprängningar har utförts, en väg har anlagts och land- och vattenområden fyllts ut och planterats med gräsmatta. Detta har resulterat i att stora områden av den tidigare hållmarkstallskogen helt försvunnit och ersatts av hårdgjorda ytor eller gräsmattor.

Vidare bedömer kontoret att sprängningarna och anläggandet av vägen inom strandskyddat område är ett större intrång i det allmänna intresse som strandskyddet utgör än vad som krävs för att tillgodose fastighetsägarens enskilda intresse av en väg på fastigheten. Vid prövning av frågor om skydd av områden enligt 7 kapitlet miljöbalken ska hänsyn tas även till enskilda intressen (7 kap 25 § miljöbalken). Behovet av tillfart från allmän väg fram till huvudbyggnaderna är redan tillgodosett, varför det enskilda intresset i det här fallet får anses vara tillvarataget.

Avslutningsvis bedömer kontoret att dispens inte kan beviljas för åtgärderna i efterhand, då det saknas särskilda skäl till dispens enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken och åtgärderna strider mot strandskyddets syften.

Fastighetsägaren har via ombud inkommit med en omfattande skrivelse. Bygg- och miljökontorets bedömning kvarstår emellertid.

Underlag för bedömning

Anmälan om olovliga åtgärder har inkommit 2011-06-20.

Fastighetens Fjällsvik 3:4 tomtareal är 19 390 kvm landareal och 0 kvm vattenareal.

Fastighetens Fjällsvik 3:62 tomtareal är 19 610 kvm landareal och 0 kvm vattenareal

Fastigheterna Fjällsvik 3:62 är bebyggd med huvudbyggnad och komplementbyggnad.

Fastigheterna Fjällsvik 3:4 är bebyggd med huvudbyggnad och komplementbyggnad.

Fastigheterna är belägna utanför detaljplanelagt område, men inom samlad bebyggelse.

För fastigheterna gäller 100 meter strandskydd i vattenområde.

För fastigheterna gäller 100 meter strandskydd och därför förbud att uppföra ny byggnad, mm, enligt 7 kap 15 § miljöbalken.

Syn på fastigheterna har företagits 2011-06-22.

Skrivelse daterad 2011-07-11 har inkommit från fastighetsägaren.

Skrivelse daterad 2012-01-09.

Information och upplysning

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Stockholms län.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Bilagor:

Hur man överklagar

Bilder 1-12

Karta 1

Ortofoto 2011

Googlebild 2002

Sändlista:

Inskrivningsmyndigheten

Karolina Norrman
karolina.norrman@varmdo.se
08-570 482 20
Miljöinspektör

FJÄLLSVIK 3:62 & 3:4: Yttrande gällande beslut om föreläggande med anledning av olovligt vidtagna åtgärder inom strandskyddat område på fastigheterna Fjällsvik 3:4 och 3:62, Värmdö kommun, er beteckning 5051-8173-2012

Beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att

1. vidhålla tidigare ställningstagande.
2. anta yttrandet i sin helhet.

Ärendet

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden har av Länsstyrelsen i Stockholms län beretts tillfälle att yttra sig i ovanstående ärende. Ärendet gäller anmälan om olovliga åtgärder inom strandskyddat område. Yttrandet ska vara länsstyrelsen tillhanda **senast 2014-05-30**.

Yttrande

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) anser att beslutspunkt 7 (område 7) i sammanträdesprotokoll BMHN 4, daterat 2012-01-31, med tillhörande bilagor, enbart berör det område som ligger inom det strandskyddade området (se bilaga översikt a-c). Dock har större delen av den aktuella markutfyllnaden som uppmärksammades vid inspektion legat utanför det strandskyddade området (se bilaga 1 a-c) varför detta även uppgets av kommunens dåvarande handläggare vid kontakt med länsstyrelsen.

Nämnden anser att den uppskattning som nämnden gjort i sammanträdesprotokoll BMHN 4 gällande den ursprungliga marknivån för beslutspunkt 6 och 11 (område 6 och 11), med hänsyn till kvarvarande geologiska formationer (se bilaga 2 a-b) samt spår efter sprängning från marknivå och upp till kvarvarande högsta punkt (se bilaga 3 a-d), stämmer bättre överens än de linjer som ritats in i de intyg som klagande hänvisar till. Att både Nyberg och Ilmehed, utan hänvisning till äldre fotografier, kommer ihåg hur de aktuella områdenas marknivåer såg ut för över 10 år sedan, år 1997, anser nämnden är förvånansvärt.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Erik Pettersson
Ordförande

Bilagor:

Bilaga översikt a-c: Flygfoton från 2005, 2008 och 2011

Bilaga 1 a-c: Flygfoton från 2005, 2008 och 2011 (inzommade över område 7)

Bilaga 2 a-b: Fotografier från 2011-06-20

Bilaga 3 a-d: Fotografier från 2011-06-22 (område 6)

Mottagare enligt sändlista

FJÄLLSVIK 3:62 : Yttrande i mål M 58-15

Beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

1. Lämna nedanstående yttrande, samt att
2. Omedelbart justera beslutet.

Ärendet

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) beslutade den 31 januari 2012 att förelägga Lennart Strand att vid vite undanröja ett flertal anläggningar på fastigheterna Fjällsvik 3:62 och 3:64 samt att återställa marken på fastigheterna. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som den 6 november 2014 avslog överklagandet. Länsstyrelsen återförvisade punkt 2 i nämndens beslut avseende bryggan på fastigheten Fjällsvik 3:62 för att nämnden skulle ta ställning till om strandskyddsdispens kunde beviljas i efterhand. Frågan om strandskyddsdispens för den aktuella bryggan har ännu inte hanteras av nämnden.

Lennart Strand har nu överklagat Länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen som har berett nämnden tillfälle att yttra sig över av domstolen bifogade handlingar. Yttrandet ska vara domstolen tillhanda senast den 12 juni 2015.

Yttrande i mål M 58-15

Yrkande mm

Nämnden yrkar att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet, samt att domstolen håller syn på fastigheten för att bättre kunna bedöma de olika åtgärdernas inverkan på strandskyddets syften och hur fastigheten i övrigt är beskaffad. Nämnden motsätter sig inte att muntlig förhandling hålls i målet.

Nämndens bedömning

I detta yttrande ger nämnden först en sammanfattande bild av hur de vidtagna åtgärderna ska uppfattas och på vilket sätt de kan anses strida mot strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken, och bemöter efter detta uppgifterna i Lennart Strands skrivelse.

Strandskyddet syftar till att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtarter på land och i vatten samt till att trygga allmänhetens tillgång till strandområdet. Stockholms skärgård är i sin helhet av riksintresse på grund av den unika miljön som endast förekommer på några få platser på jorden. Att bevara denna miljö och tillgången till denna måste sägas vara ett mycket angeläget intresse.

I det aktuella målet har ett flertal mycket ingripande åtgärder vidtagits: en tre meter bred och ca 220 meter lång väg har anlagts, en hög stödmur och en lång brygga med tillhörande betongtrappa har anlagts och marknivåerna har mycket påtagligt förändrats med anledning av omfattande sprängningar. Samtliga vidtagna åtgärder bedömdes av nämnden vara dispenspliktiga och dessutom strida mot strandskyddets syften. Strandskyddsdispens bedömdes inte kunna lämnas för någon av åtgärderna och fastighetsägaren Lennart Strand förelades därför att undanröja anläggningar och återställa marken. Nämnden finner inte anledning att göra en annan bedömning i nuläget utan vidhåller sin bedömning och yrkar att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Bemötande av skrivelse från Lennart Strand

Miljöbrott, även avgiften

Nämnden har begärt omprövning av åklagarmyndighetens beslut att inte inleda förundersökning, se bifogade handlingar.

Det straffrättsliga ansvaret ska särskiljas från ansvaret enligt miljöbalken. Frågan om en viss gärning är brottslig enligt bestämmelserna i miljöbalkens 29 kapitel är beroende av en bedömning av uppsåtet till gärningen och till frågan om preskription har inträtt. Nämnden är såsom tillsynsmyndighet skyldig att anmäla misstanke om brott till polis och åklagare. Avgiften tas ut för arbetet med upprättandet av anmälan, och är inte ett straff. Det finns alltså ingen koppling mellan avgiften för upprättande av åtalsanmälan och beslutet från åklagaren att väcka åtal. Avgiften motsvarar fyra timmars arbete, vilket vid tiden för nämndens beslut var den fasta taxan för upprättande av åtalsanmälan. Avgiften är befogad och motsvarar den nedlagda tiden.

Ne bis in idem, angående dubbelbestraffning

Påståendet att nämnden inte skulle vara behörig att besluta om förelägganden samtidigt som förundersökning pågår är direkt felaktigt. Enligt 26 kap. 9 § MB får en tillsynsmyndighet lämna de förelägganden som behövs för att miljöbalken ska följas. En förvaltningsmyndighets betungande beslut innebär inte straff, varför frågan om dubbelbestraffning inte aktualiseras. Det ska vidare noteras att Lennart Strand inte heller är straffad för miljöbrott varför dubbelbestraffning av detta skäl inte heller kan komma i fråga.

Vitet och vitesbeloppet

Det är riktigt att nämnden har beslutat att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas. Samtidigt har tidpunkten för de olika föreläggandenas fullgörande satts till en tidpunkt efter laga kraft. Nämnden har därmed gjort den bedömningen att det inte i nuläget finns förutsättningar att ansöka om utdömande av vitet.

Om vitet av detta skäl kan dömas ut eller inte är dock en fråga som först ska prövas efter en eventuell ansökan om utdömande av vitet.

Vite har till syfte att vara ett påtryckningsmedel och ska sättas till en sådan nivå att det ska stå i proportion till både fastighetsägarens ekonomiska förutsättningar och angelägenheten av att

föreläggandet efterlevs. Det höga vitet motiveras av de mycket stora ingreppen i den tidigare närmast orörda naturmiljön och det får därför anses mycket angeläget att föreläggandet efterlevs. Att vitet sammanlagt uppgår till höga belopp beror naturligtvis på den stora mängd åtgärder som Lennart Strand har utfört. Nämnden kommer inte att ansöka om utdömmande av ett vite om föreläggandet efterlevs, då det i sådant fall inte finns anledning att driva en sådan process.

Åtgärder inom hemfridszon?

I det citerade rättsfallet från mark- och miljööverdomstolen (avgörande i mål M 804-13) bedömdes det finnas ett äldre beslut om tomtplats. Så är inte fallet här. Nämnden vidhåller sin bedömning att området inte har varit ianspråktaget utan har utgjorts av naturmark främst bestående av hållmarkstallskog. Det har konstaterats rester av flera äldre anläggningar på platsen i form av äldre fundament och ledstänger men dessa var av helt annan karaktär än de nu uppförda.

I övrigt anför nämnden att mark- och miljööverdomstolens avgörande i det citerade rättsfallet ska tolkas försiktigt. Det är inte så att dispens inte skulle krävas inom en beslutad tomtplats utan nämndens bedömning är att ett beslut om tomtplats i många fall kan sägas påvisa att åtgärder inom detta område inte motverkar strandskyddets syften, och att ett särskilt skäl också föreligger då tomtplatsen i normala fall är i direkt anslutning till en etablerad huvudbyggnad med hemfridszon. Det kan i andra fall också vara så att proportionalitetsprincipen i 7 kap. 25 § MB direkt kan göras tillämplig, d v s att ett förbud inte får gå längre än vad som krävs för att tillgodose strandskyddets syften. I vilket fall måste en bedömning göras i varje enskilt fall, och frågan kan inte direkt avgöras genom hänvisning till ett tidigare beslut om tomtplats.

Med stöd av denna bedömning av platsens karaktär är det heller inte fråga om en pågående markanvändning, utan om en ny användning av marken som inte är förenlig med strandskyddets syften. Det rör sig i detta fall inte om åtgärder inom en beslutad tomtplats, och inte heller inom hemfridszonen på fastigheterna. Vad gäller åtgärder över och i ett vattenområde kan detta aldrig vara inom en hemfridszon då ett vattenområde inte kan ianspråkta på ett sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Otydlighet i nämndens beslut

Nämnden anser att föreläggandet är tydligt och att det går att utläsa vilka åtgärder som krävs för att uppfylla de olika föreläggandena.

Undanröja innebär enligt nämnden att fullständigt ta bort något från en viss plats. Att *återställa* innebär att vidta en åtgärd så att ett visst tidigare förhållande återinträder.

Nämnden vill härvid göra gällande att äldre anläggningar får finnas kvar på en viss plats även om de skulle strida mot strandskyddets syften, om de utfördes före det att förbud enligt miljöbalken eller den upphävda naturvårdslagen inträdde. Om man däremot tar bort exempelvis äldre trappor för att anlägga nya har de äldre anläggningarna tagits bort och det är därmed en dispenspliktig åtgärd att anlägga nya. Enligt nämndens beslut ska stödmuren undanröjas. Om en dispenspliktig anläggning eller i övrigt förbjuden åtgärd måste uppföras för att återställa tidigare marktryck krävs en beviljad strandskyddsdispens för detta. Nämnden har ingen uppfattning vilken åtgärd som kan komma att krävas för att åstadkomma detta. Sprängning av ett berg är en icke-reversibel åtgärd då det inte går att tillverka nya berg. Däremot kan man tänka sig att marken fylls upp med stenkross som sedan täcks över med jord. Genom en sådan åtgärd har marken i det närmaste återställts.

Lennart Strand har under våren 2015 varit i kontakt med tjänstemän från bygg- och miljöavdelningen i Värmdö kommun som har informerat om vilka åtgärder nämnden menar kan komma att krävas för att uppfylla föreläggandet. Om det skulle finnas vilja att följa samtliga punkter i föreläggandet kan förvaltningen självfallet bistå med ytterligare tolkningshjälp.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Sändlista:

Mark-och miljödomstolen